

Znate li da se nalazimo na raskrižju? Pretpostavljam da ste i sami svjesni koliki je gigantski zaokret u posljednjih nešto više od pet godina napravljen prema profesionalizaciji odgajateljskog zanimanja. 2006. godine započnje novi val udruživanja odgajatelja – 2009. kreće prvi sveučilišni studij iz područja ranog odgoja i obrazovanja, 2010. prvi put dobivamo Nacionalni okvirni kurikulum u kojem prvu razinu čini predškolski odgoj i obrazovanje, a u svibnju ove godine donesene su i nove Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije. Odavno je prepoznato kako je profesionalni razvoj pojedinaca, ali i organizacije, preduvjet rasta i kvalitete. Kako i sama učestalo sudjelujem u organizaciji različitih stručnih posjeta, nerijetko sam svjedok izrazitog zadovoljstva inozemnih stručnjaka koje ide u prilog kvaliteti odgojno-obrazovnog procesa u našim vrtićima. Idemo li doista pravim smjerom?

Znate li da će ove godine prva generacija sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija ranog i predškolskog odgoja završiti svoje školovanje, a njihova kvalifikacija i nazivlje neće odgovarati važećim zakonskim dokumentima u predškolskom odgoju? U netom spomenutim nacionalnim dokumentima, poput Nacionalnog kurikuluma – a posebno u najnovijim Smjernicama – upravo je nevjerojatno kolika je minorna zastupljenost posvećena predškolskom odgoju i obrazovanju iako sva najnovija saznanja govore u prilog čak i ekonomskoj (ako ostali argumenti nisu dovoljno glasni) isplativosti ulaganja u rani odgoj i obrazovanje.

Ono čega moramo biti svjesni jest to da kompetentna praksa traži jednako takav sustav podrške. Naime, prema nedavno objavljenom europskom izvješću CoRe možemo zaključiti kako se kompetentan sustav razvija recipročnim odnosima među pojedincima, grupama i institucijama u širem društveno-političkom kontekstu. I čini mi se da smo napravili dobre korake

na svim razinama osim ovoj zadnjoj, bez koje postoji realan strah od urušavanja. Vratimo se ipak na ono što je jako dobro.

Jedan od sigurnih koraka koje smo napravili i koji zaslužuje javnu afirmaciju svakako se odnosi na povezivanje. Naime, razmišljamo li o preduvjetima koje je potrebno zadovoljiti da bismo na križanju na kojem upravo stojimo odabrali smjer – PROFESIJA, jedna od glavnih avenija koju moramo obavezno proći jest i ona koja se odnosi na profesionalnu organiziranost i povezanost. Svida mi se misao Meryl Thompson koja navodi da udruženja mogu biti način na koji odgajatelji prihvaćaju kolektivnu odgovornost za kvalitetu koju određuje profesionalizam.

Danas u Hrvatskoj ima osam dobro umreženih drugih odgajatelja koje su postale neizostavan akter u zagovaranju mjera za izgradnju društvenog identiteta odgajateljske profesije i unapređenje profesionalnog statusa. Osim toga, nije nevažno spomenuti i da smo od 2009. postali članovi europske mreže časopisa 'Djeca u Europi'. Nadalje, sve češće naši vrtići ulaze u različita Comenius partnerstva prenoseći elemente naše odgojno-obrazovne prakse, tradicije i kulture zemljama partnerima.

Prošle godine ušli smo u članstvo Svjetske organizacije za rani odgoj i obrazovanje (OMEP), globalne mreže prisutne na svim kontinentima, koju predstavlja više od 60 država. Stoga je i gošća urednica ovog broja Adrijana Višnjić Jevtić, prof., predsjednica Udruge odgajatelja Međimurske županije i predsjednica Hrvatskog društva za odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu – OMEP. U svom uvodnom članku Adrijana razlaže pojam profesionalnog udruživanja kao jednog od temelja razvoja. Zahvaljujem joj se ovim putem na brojnim razgovorima i konzultacijama na temelju kojih smo pripremile ovaj broj.

U veljači je organiziran i prvi stručni skup OMEP-a u Hrvatskoj, stoga smo,

želeći vam približiti izvrsnu atmosferu skupa, vrlo inspirativna uvodna izlaganja predstavili u formi uvodnih članaka. Tako u članku prof. dr. sc. Slavice Bašić možete pročitati kako je u djetinjstvu danas moguće uočiti trendove koji ukazuju na skraćivanje i ozbiljnu krizu suvremenog djetinjstva. U članku prof. dr. sc. Dubravke Maleš pročitajte o utjecaju različitih obilježja postmodernih obitelji na potrebu revidiranja odgojnih postupaka, a u članku prof. Danijele Blanuša Trošelj pročitajte u kakvoj je poziciji rani i predškolski odgoj u različitim zemljama Europske unije i kakva je u odnosu na to pozicija hrvatskog odgajatelja.

I što na kraju reći? Nadovezujući se na gore navedene zaključke CoRe istraživanja, s pravom očekujemo da i naša obrazovna politika zagovara visokokvalitetan predškolski odgoj i obrazovanje, tretira ga kao javno dobro i istinski (a ne deklarativno) promovira kao integralni dio odgojno-obrazovnog sustava. Sama struka je u okviru svog djelovanja na raznim razinama napravila krupne korake ka profesionalizaciji - vrijeme je i da druga strana u okviru svoje nadležnosti iskaže dostatnu razinu odgovornosti, te da u području legislative i podupirućih dokumenata učini isto. Tek tada bit će jasno hoćemo li i dalje stajati na raskrižju ili odlučno koračati prema cilju. U sljedećem broju govorit ćemo o nevizualnim poticajima za dječje likovno izražavanje i razvoju emocionalne pismenosti, primjeni relaksacijskih tehnika kao komplementarnih suportivnih terapija kod oboljele djece, radu s darovitom djecom... no ostavit ćemo dovoljno mjesta i za ostale priloge iz vaše odgojno-obrazovne prakse. Šaljite nam vaša iskustva, prijedloge i promišljanja.

Do tada vas kao i obično s poštovanjem pozdravljam.

Helena Zunić